

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

- + *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.
- + *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.
- + *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.
- + *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter <http://books.google.com> durchsuchen.

H E T

L E E S K A B I N E T .

M E N G E L W E R K

T O T

G E Z E L L I G O N D E R H O U D

V O O R

B E S C H A A F D E K R I N G E N .

V o o r 1849.

B I B L I O G R A P H I S C H A L B U M .

T E A M S T E R D A M , B I J
H E N D R I K F R I J L I N K .
1849.

gemeen van ELISABET, — de aristocratische trots van Graaf FREDERIK, — de ernst van MORITZ, den predikant op Oland, — de argelooze lieve CAROLINE HEIMERANT, — de schoone, ietwat coquette CLARA, — HOLLER, die haar op een bal, terwijl hij, wegens zijne fraaije kleding, met zichzelf hoogelijk ingenomen is, zijne liefde verklaren wil, maar, door een ongeluk aan een zijner kleedingstukken in verwarring geraakt, dat uitstelt, en haar daardoor verliest, — de schoenmaker HANSEN en zijne huisvrouw TRINA, — de ruwe ELIMAR, — de arme kamerheer, eerst de speelbal van trotsche grooten, later, vooral ook door de geldelijke ondersteuning van de oude Barones, een uitstekend musicus en componist, — de geaffecteerde orgeldraaijer, die zoo gewoon is het verhaal zijner lotgevallen te groeieren, zoo als hij dat noemt, dat hij eindelijk zelf begint te gelooven, dat hij waarheid spreekt, — de *douairière*, die te Kopenhagen, door bedelbrieven en andere oplichting, aan den kost komt, en eene type is van eene onbeschaamde bedriegster in eene groote stad, — Kopenhagen zelf, op een verhuisdag en bij den dood en de begrafenis van koning FREDERIK DE ZESDE — dat zijn voor het grootste gedeelte de personen en zaken, die ons hier door ANDERSEN worden voorgesteld, geheel op zijne manier, waarbij hij de grenzen van het onbeduidende een enkele maal van zoo nabij nadert, dat het met overschrijden kan gelijk staan. Het verhaal verdient zijne lezers, en zal ze ook wel vinden. S.

Geschiedenis van Jacob, de Handwerksgezel; geschetst in zijne voetreizen door Zwitserland. Een volksleesboek. Vrij gevolgd naar het Hoogduitsch van JEREMIAS GOTTHELF. 's Gravenhage, bij H. C. SUSAN, C. H. Zoon. 1849. VIII en 296 blz., in kl. 8°. Prijs f 2,—.

Indien de Vertaler gemeend heeft, door het overbrengen van dit geschrift in onze taal den roem van den anders gunstig bekenden GOTTHELF onder ons te zullen vergrooten, dan gelooven wij, dat hij bedrogen zal uitkomen. Want, al stemmen wij toe, dat er tegen de razernij van Communisten en Socialisten menig behartigenswaardig woord in wordt gezegd, het gebrek aan godsdienst in vele van zijne schadelijke gevolgen er niet onverdienstelijk in wordt afgeschilderd, en de waanwijsheid van sommige aanvangs in hun vak er naar waarheid hier en daar in wordt ten toon gesteld, toch is de naam van volks-

leesboek een te hooge titel voor deze geschiedenis van JACOB. Zij is te gerek op sommige plaatsen, en als het niet buitengewoon onderhoudend is, heeft het volk daarvoor geen geduld; — dan is zij niet vrij van femelarij, wel eens, zou men zeggen, met voordacht er tusschen gebragt; en bovenal, zij is bijna alleen voor Zwitserland geschikt, en dat »vrij gevolgd naar het Hoogduitsch» had zich wel daarin mogen openbaren, dat de Vertaler haar iets meer voor onze landgenooten had bewerkt, al moest er dan ook, gelijk hier vooral niet anders kon, iets plaatselijks in overblijven. — Onder de vreemde uitdrukkingen, die wij er in vinden, behoort, dat er op blz. 93 van iemand, die havelooze en verwaarloosde kleederen draagt, gezegd wordt, dat hij er »hard» uitziet. Als wij lezen op blz. 215: »en schonk hem een glas Kirschwasser er toe,» dan moeten wij zeker zoo lang dat »vrij gevolgd» van het titelblad vergeten. En wat in een volksleesboek eene noot, blz. 262, beteekent over de *Hegelsche school*, en over FEUERBACH, den lezer, voor wien dit werkje bestemd is, onbekend, — dat begrijpen wij niet. Zoo het eene woordspeling beteekent, wanneer de Vertaler, in die noot van de *Hegelsche school* sprekende, zegt, dat zij beter »de Helsehe» heette, en dan dat »Helsehe» nog tweemaal herhaalt, dan is die woordspeling zoo mooi, dat zij overvloedig genoeg voorkomt, als zij ééns door ons gelezen wordt. De *Hegelianen*, gesteld eens zij lazen dit geschrift, lagchen om zulk een woord. — Neen! al willen we het goede in dit boek niet voorbijzien, een goed volksleesboek voor onzen landgenoot is het niet. S.

Bürgers en Amstels Leonora. Een Spoorweg-Romance. Het Engelsch van J. W. WARRE TYNDALE vrij gevolgd door W. J. VAN ZEGGELEN. Met Platen. Te Amsterdam, bij G. J. A. Beijerinck. 1849. Gr. 8°. Prijs f 1,25.

Het is de parodie of travestie van BÜRGER, als Romance bij uitnemendheid, beroemd dichtstuk *Lenore*, die ons hier wordt aangeboden. Eene navolging is het van de *Burger and Brighton Leonora*, onlangs in Londen uitgekomen. De plaatjes zijn lief, en de versificatie der parodie is los en gemakkelijk, zoo als we dat van VAN ZEGGELEN gewoon zijn. In plaats van *LENORE*, treurende om haren waarschijnlijk op het slagveld gesneuvelden WILHELM — een meisje, dat haren minnaar te vergeefs uit 's Hage terug

verwacht; — in plaats van den nachtelijken rid met WILHELM naar het kerkhof — een rid van het meisje en haar minnaar, die haar — niet tegen haar zin — schaakte, met een extra-trein na elven op den spoorweg naar 's Hage; — in plaats van LENORE's ontdekking, dat hij, die met haar te paard gezeten had, een geraamte en niet een levend ruiter, haar WILHELM was — de onaangename geëenwoording te 's Hage, bij de aankomst van den spoor trein, dat ook Papa en Mama en de pupil, dien Papa haar opdringen wilde, de reis hadden meëgemaakt, en zij dus weër naar huis moest gaan — zie daar de voor naamste trekken der parodie, die, zoo als wij zeiden, los en gemakkelijk gedicht is, en ook getrouw BÜRGER's meesterstuk volgt. Maar smaak, namelijk goede gezonde smaak, is het toch wel niet, zulke parodiën te schrijven. De letterkunde wint er niet bij, en alleen als grap, maar ook als niet meer, kunnen zij door den beugel, zoo ze althans niet worden gemaakt — en in dat geval hebben zij een doel — als satyre welligt op een gedicht, dat van de overdreven gevoelens of van de eenzijdige en partijdige denkwijze des dichters getuigt. VAN ZEGGELEN haalt wel in zijn voordeel aan het oordeel van GÖTHE, dat gewoonlijk de schoonste dichtstukken zich het best laten parodiëren; maar dat woord heeft GÖTHE voorzeker als een troostwoord uitgesproken voor wie hunne gedichten geparodieerd zien, en niet als een woord van aanmoediging voor wie parodiëren willen. Zou dan ook het oordeel: »het zijn de slechtste vruchten niet, waaraan *de wespen knagen*," beteekenen: »Als ge maar wilt, wespen! gêneert je niet, maar doet ons genoegen en knaagt aan de vruchten, dan weten wij des te zekerder welke vruchten goed zijn!" of: »Als men zijne vruchten door de wespen beschadigd ziet, bedenke men tot zijn troost, dat juist dit een bewijs voor de voortreffelijkheid dier vruchten is." In het antwoord kan men, dunkt ons, zich hier niet vergissen. Wij halen hier natuurlijk de vergelijking, waarin van wespen gesproken wordt, alleen ter opheldering van ons gevoelen aan, en zonder eenige bijbedoeling voor dichter of uitgever, die zoo gunstig bekend staan.

Beter dan de parodie beviel ons de als haar tegenhanger in dit boekje geplaatste vertaling van *Lenore* door J. H. GEBHARD. Deze vertaling van een gedicht, dat zich zoo moeijelijk vooral in de versmaat van het oorspronkelijke vertalen laat, is, in den volsten zin des woords, verdienstelijk te noemen.

Ter wille van dat sieraad bevelen wij *Burgers en Amstels Leonora* aan het gewonelezend publiek en de aandacht van de beoefenaars der letterkunde aan.

S.

Zal ik mij vrolijk maken door een glas wijn? Eene voorlezing te Utrecht voorgedragen, door een oud Student, thans te Utrecht woonachtig. Tot een weldadig doel uitgegeven. Groningen, bij P. van Wicheren, Hz. 1550. 49 blz. in gr. 12°. Prijs f —,50.

Wij meenden, toen wij dit boekken voor het eerst in handen kregen en doorbladerden, eene persiflage te zullen vinden op de Matigheid- en Afschaffings-genootschappen. Hierin zagen wij ons echter bij eene nadere kennismaking bedrogen. Er wordt met geen enkel woord van die genootschappen gesproken, of er op gezinspeeld. Het werkje bevat eene doorgaande aanprijzing van den wijn. De Schrijver betooft het loffelijke, zoo niet het noodzakelijke, van zich van tijd tot tijd aan wijn een roes te drinken. De wijn, zegt hij, verbant het verdriet, en *verlengt* daardoor (?) onze dagen; de wijn verheft de geestvermogens, en *veraangenaamt* daardoor onze dagen; de wijn baart vriendschap, en *zaligt* daardoor onze dagen. Wij voor ons hebben met die dronkenmans-vreugde, die dronkenmans-geestverheffing, die dronkenmans-vriendschap minder op, en kunnen er de waarde niet aan hechten, die de Schrijver er aan hecht. — Over het geheel heeft het werkje aan onze verwachting niet voldaan, en hadden wij, naar aanleiding van het prospectus, iets anders, iets beters verwacht. Wij willen den Schrijver evenwel niet hard vallen. Blijkens titel en voorwoord was het geschrift enkel bestemd om voorgelezen, niet om in druk gegeven te worden. Op raad van een vriend (?) is het echter uitgegeven ten voordeele van ons ongelukkig huisgezin. Om der wille van dit doel hopen wij, dat het boekken vele koopers vinden moge, vooral onder studenten, aan welke het opgedragen is, en voor wie het in verlorene oogenblikken geene onaardige lectuur oplevert. De tussschengevoegde liederen zijn met smaak gekozen. De stijl is somtijds vrij duister en verward, en laat over het geheel veel te wenschen over. De Uitgever had wel wat beter papier kunnen nemen; overigens is de uitvoering niet geheel verwerpelijk.

II.